

[ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29.12.2021](#). Υπάρχουν κάποιες φωτογραφίες που χαρακτηρίζουν ολόκληρες εποχές. Εμβληματική, π.χ., είναι η αποτύπωση του ισπανικού εμφυλίου από τον Ρόμπερτ Κάπα που δείχνει έναν στρατιώτη να γέρνει προς τα πίσω με τα χέρια ανοιχτά, αφού μόλις έχει χτυπηθεί από σφαίρα. Εμβληματικές επίσης είναι οι φωτογραφίες των Εβραίων ομήρων στην Πλατεία Ελευθερίας, «εκεί όπου το μαύρο Σάββατο της 11ης Ιουλίου του 1942 οι Γερμανοί κατακτητές διαπόμπευσαν 9.000 Εβραίους της Θεσσαλονίκης και έθεταν σε εφαρμογή το σχέδιο της “Τελικής Λύσης” που προκάλεσε τον εκτοπισμό και την εξόντωση 45.000 Θεσσαλονικέων Εβραίων» ([Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, 27.12.2021](#)).

Αυτές οι φωτογραφίες μπορεί να μην είχαν μεγάλη πέραση στην Ελλάδα –δεν υπήρχαν, και ίσως να μην υπάρχουν ακόμη, σε σχολικά εγχειρίδια–, αλλά είναι το πρώτο πράγμα που βλέπει κάποιος όταν επισκεφθεί το Μουσείο του Ολοκαυτώματος στο Βερολίνο, στην Ουάσιγκτον και αλλαχού. Ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνος Ζέρβας, ως προϊόν της ημετέρας παιδείας (της δικής μας γενιάς: γεννήθηκε το 1964, άρα τελειώσαμε το ίδιο σχολείο), δεν κατανοεί τον πλούτο που θέλει να θάψει ασφαλτοστρώνοντας τη μνήμη, για να λειτουργήσει ένα (έστω) προσωρινό πάρκινγκ.

Σύμφωνοι! Πολιτικός είναι, τις βραχύβιες ανάγκες της πόλης θέλει να εξυπηρετήσει, αλλά είναι απορίας άξιο πώς σε μια χώρα ακυρώθηκε η τεράστια επένδυση στην Κερατέα, επειδή λέει υπήρχε ένα φανταστικό Οβριόκαστρο, αλλά δεν μπορέσαμε να βρούμε μια λύση για τον πραγματικό τόπο του μαρτυρίου 9.000 συμπολιτών μας, 9.000 Ελλήνων που χάθηκαν στα κρεματόρια.

Δεν είναι θέμα αντισημιτισμού, αλλά μάλλον θα λέγαμε «ασημιτισμού». Για όσους τέλειωσαν το ελληνικό σχολείο οι Εβραίοι δεν υπάρχουν στην εθνική μας αφήγηση· έπρεπε να βγούμε έξω, να πάμε σε ξένα μουσεία για να μάθουμε το έγκλημα στη Θεσσαλονίκη, στα Ιωάννινα κ.α. Για όλους εμάς που «μάθαμε» –όπως τέλος διδαχθήκαμε– ιστορία, οι εκατοντάδες χιλιάδες συμπατριώτες μας με εβραϊκό θρήσκευμα δεν υπήρξαν ούτε ως υποσημείωση στα σχολικά μας βιβλία. Στις παρέες μας πρωτακούσαμε, υπό την μορφή θρύλων, για τη μεγάλη κοινότητα των Θεσσαλονικιών Εβραίων, σχεδόν συνωμοτικώς μας είπαν για το μεγάλο εβραϊκό νεκροταφείο που βρισκόταν εκεί που σήμερα ορθώνονται τα κτίρια του ΑΠΘ, σε προσούρες είδαμε τις πλάκες των εβραϊκών τάφων που χρησιμοποιήθηκαν σαν οικοδομικά υλικά ακόμη και σε δημόσια έργα.

Γι’ αυτό και ο δήμαρχος (της δικής μας γενιάς) ελαφρά τη καρδία υλοποιεί αυτό που ο Νίκος Γκάτσος θα έλεγε: «εκεί που φύτρωνε ο πόνος και ο εξευτελισμός, τώρα πετάνε αποτσίγαρα οι τουρίστες και το καινούργιο παν να δουν πάρκινγκ».

Πηγή: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29.12.2021, του Πάσχου Μανδραβέλη](#)